

*Centrum pre
deti a rodiny
Bernolákovo*

Program

Centra pre deti a rodiny Bernolákovo

Program účinný od: 01.01.2019

Aktualizovaný dňa: 15.08.2022

Zostavila: Mgr. Timea Selnekovičová, riaditeľka

a) Kontaktná adresa centra:

Centrum pre deti a rodiny Bernolákovo, Trnavská 62, 900 27 Bernolákovo
Telefónne číslo: +421 2 504 033 031, www.dednadej.sk
Telefónne číslo pohotovosti pre účely umiestňovania detí: +421 917 691 578

b) Adresa miest vykonávania opatrení:

Sídlo centra: Trnavská 62, 900 27 Bernolákovo
Prevádzky centra: Trnavská 62, 900 27 Bernolákovo – kmeňová budova
Železničná 45, Bernolákovo – rodinný dom
Obchodná 8, Veľký Biel - rodinný dom
Strečnianska 3, Bratislava - byt pre mladých dospelých
Košická 32, Senec - byt pre mladých dospelých
Vlastné bytové priestory profesionálnych náhradných rodičov

c) Centrum pre deti a rodiny Bernolákovo je v zmysle § 45 ods. 1 písm. a) až c) zákona č. 305/2005 Z. z. zriadené na účel vykonávania:

- 1) opatrení dočasne nahrádzajúcich dieťaťu jeho prirodzené rodinné prostredie alebo náhradné rodinné prostredie na základe rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia alebo o uložení výchovného opatrenia (ďalej len „pobytové opatrenie súdu“),
- 2) výchovných opatrení podľa § 12 ods. 1 písm. b) a d) zákona, výchovných opatrení, ktorými je uložená povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu, povinností uložených na zabezpečenie účelu výchovného opatrenia podľa osobitného predpisu alebo neodkladných opatrení, ktorými je uložená takáto povinnosť (ďalej len „ambulantné výchovné opatrenie“),
- 3) opatrení na predchádzanie vzniku, prehlbovania a opakovania
 - a) krízových situácií dieťaťa v prirodzenom rodinnom prostredí alebo náhradnom rodinnom prostredí,
 - b) porúch psychického vývinu, fyzického vývinu alebo sociálneho vývinu dieťaťa z dôvodu problémov v prirodzenom rodinnom prostredí, náhradnom rodinnom prostredí, širšom sociálnom prostredí a v medziľudských vzťahoch.

d) Druh vykonávaných opatrení

d)1 Pobytové opatrenia súdu centrum vykonáva

- na základe rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia, o uložení výchovného opatrenia,
- v naliehavých prípadoch, najmä ak sa dieťa ocitlo bez akejkoľvek starostlivosti alebo ak je život alebo zdravie dieťaťa vážne ohrozené dočasne aj bez rozhodnutia súdu.

Pobytové opatrenia súdu sú vykonávané pre

- dieťa umiestnené v centre na základe rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia alebo o uložení výchovného opatrenia,
- plnoletú fyzickú osobu, ktorou je mladý dospelý, po ukončení pobytového opatrenia súdu nadobudnutím plnoletosti dieťaťa.

Pobytové opatrenia pre dieťa na základe dohody (§ 51 ods. 3 zákona o SPODaSK)

- Centrum na základe dohody s rodičom alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa, po predchádzajúcom písomnom odporúčaní orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately vykonáva opatrenia pre dieťa,
- ktoré si plní povinnú školskú dochádzku,

- ktoré si nevyžaduje zaradenie do resocializačného programu a špecializovaných programov,
- ktoré nevykazuje poruchy správania z dôvodu akýchkoľvek závislostí,
- ktorého zdravotný stav si nevyžaduje ošetrovateľskú starostlivosť alebo opatrovateľskú starostlivosť,
- ktoré nemá prejavy akútneho infekčného ochorenia.

Pobytové opatrenia pre dieťa na základe dohody centrum vykonáva iba v prípade voľného miesta v samostatnej skupine, s maximálnym počtom 1 dieťa v jednej skupine.

d)2 - Ambulantné a terénne opatrenia pre dieťa, rodičov a osobu, ktorá sa osobne stará o dieťa, centrum poskytuje v zmysle:

zákona č. 305/2005 Z.z o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele:

§ 73 ods. 6 písm. a) - opatrenia na overenie situácie dieťaťa na účely určenia miery ohrozenia dieťaťa – maximálny počet 20 hodín

§ 73 ods. 6 písm. b) - opatrenia podľa § 11 ods. 2 a 3 na obmedzenie a odstraňovanie negatívnych vplyvov, ktoré ohrozujú psychický, fyzický a sociálny vývin dieťaťa – maximálny počet 60 hodín

§ 73 ods. 6 písm. c) – vykonávanie ambulantných výchovných opatrení – maximálny počet 30 hodín

§ 73 ods. 6 písm. d) – vykonávanie opatrení podľa § 44a ods. 1 – maximálny počet 40 hodín

§ 73 ods. 6 písm. e) – poskytovanie sociálneho poradenstva (pomoc) mladému dospelému po ukončení náhradnej starostlivosti, po ukončení pobytu v centre alebo v iných náhradných rodinách - maximálny počet 45 hodín

§ 44a ods. 1 písm. a) – poskytnutie alebo zabezpečenie poskytnutia sociálneho poradenstva alebo iného odborného poradenstva- maximálny počet 15 hodín

§ 44a ods. 1 písm. b) 1. – vykonanie alebo zabezpečenie vykonania opatrení na uľahčenie riešenia výchovných problémov alebo rodinných problémov - maximálny počet 40 hodín

§ 44a ods. 1 písm. b) 2. – vykonanie alebo zabezpečenie vykonania opatrení pri uplatňovaní zákonných nárokov dieťaťa - maximálny počet 10 hodín

§ 11 ods. 2 písm. a) – opatrenia pre dieťa a rodičov v rozvodových / rozchodových situáciách - poskytovanie dieťaťu a jeho rodičom sociálne poradenstvo – maximálny počet hodín 10

§ 11 ods. 2 písm. b) – opatrenia pre dieťa a rodičov v rozvodových / rozchodových situáciách - poskytovanie psychologickéj pomoci rodičom dieťaťa v záujme obnovy manželského spolužitia a v záujme predchádzania nepriaznivým vplyvom rozvodu na dieťa – maximálny počet hodín 20

§ 11 ods. 2 písm. c) – opatrenia pre dieťa a rodičov v rozvodových / rozchodových situáciách - poskytovanie psychologickéj pomoci dieťaťu aj po rozvode rodičov – maximálny počet hodín 20

§ 11 ods. 3) písm. b) bod 1- odborné metódy na prispôsobenie sa novej situácii – maximálny počet hodín 40

§ 11 ods. 3 písm. b) bod 2 - odborné metódy práce na úpravu rodinných a sociálnych pomerov dieťaťa – maximálny počet hodín 80

§ 11 ods. 3 písm. b) bod 3 - odborné metódy práce na podporu riešenia výchovných, sociálnych a iných problémov v rodine a v medziľudských vzťahoch – maximálny počet hodín 60

§ 11 ods. 3 písm. b) bod 4 - odborné metódy na podporu obnovy alebo rozvoja rodičovských zručností – maximálny počet hodín 65

§ 11 ods. 3 písm. b) bod 5 - odborné metódy na zhodnotenie situácie dieťaťa a rodiny – maximálny počet hodín 20

§ 11 ods. 3 písm. d) - poradensko-psychologická pomoc rodinám so špecifickým problémom a pri krízových situáciách – maximálny počet hodín 15-30, podľa konkrétneho modulu

§ 12 ods. 1 písm. d) - uloženie dieťaťu, rodičovi alebo osobe, ktorá sa osobne stará o dieťa, povinnosti zúčastniť sa na výchovnom alebo sociálnom programe – maximálny počet hodín 80

zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine

§ 37 ods. 2 písm. d) - uloženie maloletému dieťaťu alebo jeho rodičom povinnosti podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu – maximálny počet hodín 80

§ 37 ods. 4 - vykonávanie povinností uložených na zabezpečenie účelu výchovného opatrenia – maximálny počet hodín 80

e) Forma vykonávania opatrení podľa § 45 ods. 4 zákona (vykonávanie opatrení pobytovou, ambulantnou a terénnou formou),

a. Pobytová forma

- v 13 profesionálnych náhradných rodinách
- v 3 samostatných skupinách zriadených v kmeňovej budove,
- v 1 samostatnej skupine zriadenej v rodinnom dome,
- vo dvoch samostatných priestoroch pre mladých dospelých - 1. priestor v byte nachádzajúcom sa v bytovom dome v Bratislave, 2. priestor nachádzajúci sa v bytovom dome v Senci

b. Ambulantná forma

- vo vlastných priestoroch centra v rodinnom dome, zabezpečená odborným tímom zloženým zo: sociálny pracovník/psychológ

c. Terénna forma

- výjazdy odborného tímu priamo do rodín, do ich prirodzeného prostredia

f) Opis cieľovej skupiny centra

Pobytové, ambulantné a terénne opatrenia sú vykonávané pre deti a plnoleté fyzické osoby v závislosti od určeného druhu vykonávaných opatrení (viď bod 4 Druhy vykonávaných opatrení). Centrum vykonáva opatrenia pre klientov prioritne v spádovej oblasti – región Bratislavského kraja, Trnavského kraja a ostatné okolie do vzdialenosti cca 50 km od centra.

g) Dôvody vylučujúce vykonávanie opatrení v centre, ak centrum vykonáva opatrenia podľa § 47, § 48 zákona:

- pre osoby s akoukoľvek závislosťou,
- pre maloleté matky s deťmi,
- pre zdravotne ťažko postihnuté osoby,
- pre osoby v zmysle § 47 ods.7 – nesúhlas jedného z rodičov.

Zároveň si centrum vyhradzuje možnosť odmietnuť spoluprácu v prípade:

- neobsadených pracovných úväzkov potrebných pre vykonávanie konkrétnych opatrení,
- pre klienta, ktorého bydlisko je od sídla centra vzdialené viac ako 50 km,
- v prípade obsadenej kapacity centra pre pobytovú formu opatrení,

Dôvody vylučujúce vykonávanie opatrení v centre, ak centrum vykonáva opatrenia podľa § 59 ods.1 písm. a) prvého bodu alebo tretieho bodu alebo písm. b) až d) zákona:

- pre osoby so závislosťou aktuálne v čase realizácie vykonávania opatrení (okrem nikotinizmu, kofeinizmu, či inej závislosti, ktorá nepredpokladá kontraindikáciu pre výkon opatrení),
- pre zdravotne ťažko postihnuté osoby, tiež neliečené psychiatrické ochorenie, či popieranie príznakov takejto diagnózy a odmietnutie podrobiť sa odbornému vyšetreniu, pretože nie je možné vykonávať opatrenia pre tieto osoby
- pre osoby v zmysle § 47 ods.7 – nesúhlas jedného z rodičov.

Zároveň si centrum vyhradzuje možnosť odmietnuť spoluprácu v prípade:

- neobsadených pracovných úväzkov potrebných pre vykonávanie konkrétnych opatrení,
- pre klienta, ktorého bydlisko je od sídla centra vzdialené viac ako 50 km,
- v prípade, ak je časový fond ambulantnej alebo terénnej formy opatrení centra aktuálne naplnený.

h) Celkový počet miest v centre a ak centrum vykonáva opatrenia pobytovou formou vo viacerých budovách centra, počet miest v jednotlivých budovách centra:

Celkový počet miest pre pobytovú formu je 78. Z toho je

- 26 miest v profesionálnych náhradných rodinách v rodinnom dome alebo v byte, ktorého je profesionálny náhradný rodič vlastníkom, spoluvlastníkom, nájomcom alebo spoločným nájomcom,
- 40 miest v samostatných skupinách (v každej samostatnej skupine 10 miest),
- 10 miest vo dvoch priestoroch pre mladých dospelých (5+5).

i) Opis vnútorných priestorov a vonkajších priestorov centra, a ak centrum vykonáva opatrenia pobytovou formou, opis podmienok zachovania súkromia vrátane opisu podmienok na osobnú hygienu detí a plnoletých fyzických osôb, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia pobytovou formou

Vnútorné priestory:

V rámci starostlivosti o deti v profesionálnych náhradných rodinách sú využívané vlastné priestory profesionálnych náhradných rodičov a ich rodín v zmysle platnej legislatívy.

Starostlivosť o plnoleté osoby (mladí dospelí, po ukončení ústavnej starostlivosti dosiahnutím plnoletosti) je realizovaná vo dvoch priestoroch centra. Prvý priestor je 3-izbový byt v Bratislave s kapacitou 5 osôb, kde sú k dispozícii: chodba, jedna jednolôžková a 2

dvojlôžkové samostatné izby, kompletne vybavená kuchyňa, samostatná toaleta, samostatná kúpeľňa a 2 balkóny. Druhý priestor je v 3-izbový byt v Senci, kde je kapacita 5 mladých dospelých s obdobným priestorovým riešením.

V kmeňovej budove centra sú 3 bytové jednotky, z ktorých každú tvoria: jedno, dvoj a trojposteľové izby – celkom pre 10 detí v jednej samostatne usporiadanej skupine, kuchyňa, ostatné spoločné priestory – chodba, komora, obývačka, balkón, a pre zachovanie súkromia a intimity majú dievčatá a chlapci oddelené kúpeľne aj toalety. Každé dieťa má zabezpečený svoj vlastný osobný priestor – posteľ, stôl, stolička, skriňa. Jedna samostatne usporiadaná skupina obýva rodinný dom v Bernolákove, ktorý pozostáva z 5 izieb, 2 kúpeľní, kuchyne, 2 chodieb, priestoru okolo domu – s celkovou kapacitou 10 detí.

Vonkajšie priestory - areál centra je vybavený multifunkčným ihriskom s bezpečnostnou gumovou podlahou, výbavou na aktívne využívanie voľného času športovými aktivitami (futbal, volejbal, basketbal, nohejbal, florbal, bedminton, bodyworková zostava), bazénom, okrem toho je v areáli posedenie pod altánkom s možnosťou grilovania.

j) Počet zamestnancov centra je 56.

10.1 Z celkového počtu pracovných miest tvoria:

10.1.1 Odborný tím centra pre vykonávanie opatrení pobytovou formou:

- 4 sociálni pracovníci, VŠ II. stupňa v odbore sociálna práca
- 3 psychológovia, VŠ II. stupňa v odbore psychológia

10.1.2 Zamestnanci samostatných skupín:

- 12 vychovávateľa (pedagogickí zamestnanci) s minimálne úplným stredným vzdelaním
- 12 pomocní vychovávateľa s minimálne stredným vzdelaním

10.1.3 Profesionálni náhradní rodičia s minimálne úplným stredným vzdelaním 13

10.1.4 Odborné tímy pre výkon opatrení ambulantnou formou a terénnou formou:

- 3 odborné tímy v zložení: sociálni pracovníci VŠ II. stupňa v odbore sociálna práca a psychológovia, VŠ II. stupňa v odbore psychológia

Ak centrum zabezpečuje odbornú pomoc alebo činnosť podľa § 49 ods. 5 zákona, program centra obsahuje aj informáciu o zabezpečení odbornej pomoci alebo činností inými odborníkmi

Ak je v záujme dieťaťa potrebné zabezpečiť odbornú pomoc alebo činnosť, ktorú centrum podľa programu nevykonáva, zabezpečí ich prostredníctvom inej právnickej alebo fyzickej osoby, ktorá spĺňa požadované odborné predpoklady.

k) Opis spôsobu oboznámenia detí, rodičov a iných fyzických osôb s programom centra:

Oboznámenie realizuje sociálny pracovník ústne, formou rozhovoru pred začatím realizácie opatrení. Rodičov, či blízke osoby informuje o zverejnení programu centra na webovom sídle, kde si ho môžu kedykoľvek v pokoji preštudovať, v prípade potreby im bude členom odborného tímu vysvetlený, aby program porozumeli.

Deťom, mladistvým osobám aj dospelým, bude obsah programu v rámci pohovoru vysvetlený primeraným spôsobom ich veku a mentálnym schopnostiam.

V priebehu procesu budú deti, mladistvé osoby a dospelí s obsahom programu pravidelne oboznamovaní v závislosti od situácie.

l) Opis odborných metód práce s dieťaťom, jeho rodinou a inými plnoletými fyzickými osobami, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre a spôsob zapájania spolupracujúcich subjektov do odbornej práce centra

Každému klientovi v centre je poskytovaná psychologická starostlivosť. Mladým dospelým (MD = klient po dovŕšení 18-teho roku života, ktorý sa nachádza v zariadení centra) je poskytovaná psychologická starostlivosť v prípade ich dobrovoľného rozhodnutia.

Činnosť psychológa v centre zahŕňa prácu s klientom, vlastnou rodinou klienta (biologickí rodičia, príbuzní), budúcou náhradnou rodinou (pestúni, osvojiteľia), so žiadateľmi o NRS, s osobou blízkou klientovi, s odborným tímom centra (vychovávateľa, sociálni pracovníci, profesionálni náhradní rodičia), ako i konzultácie s ďalšími odborníkmi (psychiater, externý špeciálny a liečebný pedagóg, učiteľ, psychológ v inom zariadení a i.).

Psychológ pracujúci v centre realizuje a zodpovedá za nasledovné činnosti:

1. Proces prijatia a adaptačné obdobie klienta
2. Odborná psychologická diagnostika
 - vstupná odborná psychodiagnostika (najneskôr do 3 mesiacov od príchodu klienta do zariadenia)
 - opakovaná odborná psychodiagnostika (len v prípade zmeneného psychického a emočného stavu klienta alebo na žiadosť inej inštitúcie, ktorá je oprávnená psychodiagnostiku žiadať)
 - periodická odborná psychodiagnostika (vykonáva sa len u detí do 3 rokov; cieľom je skrining psychomotorického vývinu dieťaťa)
 - odporúčenie klienta inému špecialistovi na odbornú diagnostiku.

Metódy psychologickej práce vykonávanej v centre:

- pozorovanie
- rozhovor
- anamnéza a analýza spontánnych produktov klientov
- projektívne interviu
- štúdium dokumentácie a analýza údajov
- psychodiagnostika
- testové metódy
- skupinové poradenstvo, tréning, hranie rolí
- dotazníkové metódy
- projektívne techniky
- psychologické poradenstvo
- diskusné metódy
- inscenačné metódy
- hrové techniky
- relaxačné metódy
- prednáškové metódy
- intervenčné metódy
- diagnostika kognitívnych funkcií
- diagnostika osobnosti
- diagnostika afektivity dieťaťa

Individuálna práca psychológa sa v centre zahŕňa:

- Skrining psychického a emočného stavu klienta
- Psychologické poradenstvo klientom
- Individuálna psychoterapia
- Psychologické poradenstvo pre biologických rodičov a príbuzných
- Psychologická práca s profesionálnymi rodinami
- Konzultačno - poradenská činnosť pre zamestnancov centra

- Príprava klienta do náhradného rodinného prostredia
- Príprava klienta na rôzne druhy premiestnenia
- Psychologická práca s mladým dospelým klientom

Skupinová práca psychológa sa v zariadení centra zahŕňa:

- Preventívne programy
- Sociálno-psychologické výcviky (SPV)
- Rodinné a párové poradenstvo

Centrum pre rodinu poskytuje deťom, ich rodine a iným fyzickým osobám sociálnu podporu sociálnymi pracovníkmi.

Sociálny pracovník v centre, kompetencie vo vzťahu k dieťaťu:

- pri výkone opatrení postupuje podľa plánu sociálnej práce s dieťaťom a jeho rodinou, je koordinátorom sociálnej práce s dieťaťom a jeho rodinou vo vzťahu k ostatným pomáhajúcim zamestnancom,
- sprostredkováva, udržiava, a podporuje kontakty dieťaťa s rodičmi a príbuznými, vedie evidenciu kontaktov, pobytov a návštev v zariadení,
- vykonáva opatrenia zamerané na úpravu rodinných pomerov v prirodzenom rodinnom prostredí,
- pripravuje dieťa a spracováva spisovú dokumentáciu na účely náhradnej rodinnej starostlivosti v zmysle zákona č. 305/2005 Z. z. a zákona č. 36/2005 Z. z.,
- získava informácie o krátkodobých pobytoch detí,
- podporuje kontakty s biologickou rodinou a so širšou biologickou rodinou,
- vyhodnocuje informácie zo zhodnotenia vplyvu pobytu dieťaťa mimo centra, napr. počas krátkodobého pobytu v domácnosti biologickej rodiny,
- podporuje a udržiava súrodenecké väzby.

Kompetencie vo vzťahu k biologickým rodinám:

- poskytuje odborné a sociálne poradenstvo,
- podporuje a pomáha biologickým rodičom pri prekonávaní krízovej situácie,
- vytvára podmienky na stretávanie sa dieťaťa s biologickou rodinou a príbuznými (§ 53 zákona č. 305/2005 Z. z.), vedie záznamy o návštevách rodičov,
- monitoruje a sprevádza rodiny v procese sanácie a zvládania starostlivosti rodičov o deti,
- realizuje návštevy v rodinách,
- pozoruje vzájomné vzťahy detí s biologickou rodinou a širšou rodinou.

Kompetencie vo vzťahu k profesionálnym náhradným rodičom:

- poskytuje odborné a sociálne poradenstvo,
- pozoruje vzájomné vzťahy detí a profesionálnych náhradných rodičov,
- podporuje a pomáha profesionálnym náhradným rodičom pri starostlivosti o deti,
- realizuje návštevy v profesionálnych náhradných rodinách,
- monitoruje potreby profesionálnych náhradných rodín,
- informuje profesionálneho náhradného rodiča o pláne sociálnej práce s dieťaťom a udržiavaní kontaktov s biologickou rodinou, spolupracuje pri napĺňaní cieľa sociálnej práce s dieťaťom,
- v spolupráci s členmi odborného tímu pomáha profesionálnemu náhradnému rodičovi pri zvládaní odchodu dieťaťa z profesionálnej náhradnej rodiny,

- podieľa sa na tvorbe voľno-časových aktivít pre deti v rámci psychohygieny profesionálnych náhradných rodičov,
- zabezpečuje podporné aktivity pre profesionálnych náhradných rodičov,
- dodržiava štandardy práce s profesionálnymi náhradnými rodičmi v centre.

Ďalšie kompetencie sociálneho pracovníka:

- spolupracuje pri výkone opatrení sociálnoprávnej ochrany detí s obcami, vyššími územnými celkami, akreditovanými subjektmi, cirkvami, náboženskými spoločnosťami a ďalšími právnickými osobami a fyzickými osobami pôsobiacimi v tejto oblasti,
- vedie spisovú dokumentáciu detí (§ 96b zákona č. 305/2005 Z. z.),
- zabezpečuje administratívu pri prijímaní detí do centra a kompletizáciu spisovej dokumentácie dieťaťa v zmysle platných zákonov (§ 30 ods. 2 zákona č. 305/2005 Z. z.),
- vykonáva sociálne poradenstvo pre dieťa a jeho rodinu,
- vypracováva priebežné správy o osobnostnom vývine dieťaťa v centre a profesionálnej náhradnej rodine v zmysle platnej legislatívy pre príslušný súd, úrad PSVR a obec,
- predkladá dokumentáciu na účely sprostredkovania náhradnej rodinnej starostlivosti určenému úradu,
- zúčastňuje sa na súdnych pojednávaníach, na ktoré je predvolaný príslušným súdom,
- realizuje úkony spojené so správou majetku dieťaťa (napr. založenie a úschova vkladnej knižky, vybavovanie sirotského dôchodku, atď.),
- spracováva štatistické údaje,
- zúčastňuje sa na poradách, sekciách sociálnych pracovníkov, supervízií,
- seba vzdelávanie, štúdium zákonov, usmernení, interných noriem,
- spolupracuje s ostatnými členmi odborného tímu v centre.

Po prijatí dieťaťa do centra pre deti a rodiny odborný tím vykonáva nasledovné činnosti:

- získava informácie od rodiny a príbuzných
- kontaktuje školu a iné zariadenia, vrátane lekárov a zdravotníckych zariadení
- participuje na realizácii odbornej diagnostiky
- vypracováva plán sociálnej práce s dieťaťom a jeho rodinou
- v prípade výskytu špecifických potrieb a na základe výstupov z diagnostiky spolupracuje s externými subjektmi, lekármi, poradňami a pod.
- organizuje, realizuje prípadové konferencie, v spolupráci s ÚPSVaR
- individuálna starostlivosť psychológa
- individuálna starostlivosť externého špeciálneho príp. liečebného pedagóga, ak ide o dieťa so ŠVVP,
- skupinové intervencie, preventívne aktivity (odborný tím centra, externé subjekty – polícia, prokuratúra, zdravotnícke zariadenia, centrá pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie..)
- ďalšie odborné metódy – podporné terapie zabezpečuje centrum v spolupráci s inými externými odborníkmi.

m) opis plánovania a poskytovania odbornej pomoci, ak centrum poskytuje starostlivosť tehotnej žene a tejto žene po pôrode a jej dieťaťu podľa § 46 ods. 8 zákona - CDR Bernolákovo neposkytuje tento druh pomoci

n) Opis plánovania a vyhodnocovania výchovnej činnosti v samostatne usporiadaných skupinách

CDR Bernolákovo poskytuje starostlivosť o deti v samostatných skupinách v zmysle §51 ods. 1 písm. b) bod 2. Každá samostatná skupina centra vypracúva a vyhodnocuje plán výchovnej práce s dieťaťom. V tomto sú rozpracované úlohy vyplývajúce z IPROD-u. Tento plán sa tvorí na mesačnej báze a tak sa aj zhodnocuje. Celkové vyhodnotenie plánu výchovnej činnosti sa vykonáva po uplynutí ročného obdobia. Predmetné plánovanie a vyhodnocovanie realizuje vychovávateľ, resp. profesionálny náhradný rodič, ktorý má dieťa v individuálnej starostlivosti.

Oblasti zamerania plánu výchovnej činnosti: zdravý životný štýl, pravidelné športové aktivity, aktívne trávenie voľného času a víkendov, dodržiavanie tradícií (Veľká noc, Vianoce, karneval, fašiangy, ...), účasť na kultúrnych podujatiach, preventívne aktivity (prevencia šikanovania, kyberšikana, bezpečnosť na internete, sexuálne zneužívanie, príprava na rodičovstvo,...), bezpečnosť cestnej premávky, spoločenské správanie, rozvoj finančnej gramotnosti. Konkrétne úlohy vyplývajúcej pre konkrétnu činnosť sa vyhodnocujú a aktualizujú v závislosti od zloženia detí na samostatnej skupine. Plánované aktivity zohľadňujú záujmy detí umiestnené v tej-ktorej samostatnej skupine. Výchovná činnosť sa vyhodnocuje na ročnej báze a odpočtom konkrétnych činností, ktoré boli v sledovanom roku realizované.

o) Opis obsahu prípravy na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti podľa § 45 ods. 3 vrátane počtu hodín určených na nácvik praktických zručností vo výchovnej práci s deťmi a personálne zabezpečenie tejto prípravy, ak centrum vykonáva aj prípravu na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti

Príprava na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti v centre zahŕňa

- a) poskytnutie informácií o
 1. právnych predpisoch upravujúcich oblasť sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a rodinnoprávných vzťahoch a ďalších všeobecne záväzných právnych predpisoch súvisiacich s vykonávaním profesionálnej náhradnej starostlivosti,
 2. výchovných opatreniach, náhradnej starostlivosti a osvojení,
 3. psychickom vývine, fyzickom vývine a sociálnom vývine dieťaťa a potrebách dieťaťa,
 4. o potrebách a špecifikách starostlivosti o dieťa, ktoré je obeťou trestného činu obchodovania s ľuďmi, alebo ktoré je týrané, sexuálne zneužívané alebo sa vykonávajú opatrenia na overenie miery ohrozenia dieťaťa týraním, sexuálnym zneužívaním alebo iným činom ohrozujúcim jeho život, zdravie, priaznivý psychický vývin, fyzický vývin alebo sociálny vývin v rozsahu najmenej 16 hodín z celkového počtu hodín určených na poskytnutie informácií,
 5. právach dieťaťa,
 6. právach a povinnostiach profesionálneho náhradného rodiča,
- b) nácvik praktických zručností vo výchovnej práci s deťmi v rozsahu najmenej 50 % z celkového počtu hodín prípravy na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti zameraný na
 1. identifikáciu vývinových potrieb dieťaťa,
 2. vzťahovú väzbu, citové pripútanie a separáciu dieťaťa,
 3. prispôsobenie sa zmene v rodine profesionálneho náhradného rodiča,
 4. komunikačné zručnosti,
 5. rozvoj výchovných zručností,

6. riešenie záťažových situácií v rodine,
7. spoluprácu v tíme odborníkov.

Rozsah prípravy na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti

- a) 60 hodín, ak fyzická osoba ukončila úplné stredné vzdelanie,
- b) 80 hodín, ak fyzická osoba ukončila stredné vzdelanie,
- c) najmenej 21 hodín nácviku praktických zručností podľa § 16 ods. 1 písm. b), ak ide o
 1. zamestnanca centra, ktorý bol členom odborného tímu podľa § 5 alebo ktorý zabezpečoval starostlivosť o deti nepretržite najmenej tri roky,
 2. manžela profesionálneho náhradného rodiča ak starostlivosť v profesionálnej náhradnej rodine zabezpečuje len jeden z manželov.

Na účely prípravy na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti sa zriaďuje tím na prípravu fyzickej osoby, ktorá má záujem stať sa profesionálnym náhradným rodičom, ktorého súčasťou je najmenej jeden psychológ s ukončeným vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v študijnom odbore psychológia.

p) Uvedenie rozsahu hodín počas dňa a dní v týždni, počas ktorých sa vykonávajú jednotlivé opatrenia, ak centrum vykonáva opatrenia ambulantnou formou, alebo terénnou formou

Rozsah hodín, počas ktorých sa vykonávajú opatrenia ambulantnou formou:

Pondelok v čase od 09.00 hod. do 12,00 hod.

Streda v čase od 09,00 hod. do 12,00 hod. a v čase od 13,00 hod. do 15,00 hod.

Rozsah hodín, počas ktorých sa vykonávajú opatrenia terénnou formou:

Pondelok - v čase od 13,00 hod. do 19,00 hod.

Utorok a štvrtok v čase od 09.00 hod. do 12,00 hod. a v čase od 13,00 hod. do 15,00 hod.

Mimo vymedzených hodín, v ktorých sa vykonávajú priamo opatrenia ambulantnou alebo terénnou formou, sa zamestnanci centra venujú administratívnej časti vykonávaných opatrení, tiež spolupráci s orgánmi SPODaSK a inými spolupodieľajúcimi sa organizáciami.

Pracovná doba zamestnancov centra je flexibilná, preto je možné v konkrétnom prípade dohodnúť iný časový harmonogram vykonávania opatrení ambulantnou, resp. terénnou formou – podľa druhu vykonávaných opatrení a potreby konkrétneho klienta.

q) Opis tvorby a vyhodnocovania čiastkových plánov individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa, opis tvorby a vyhodnocovania individuálneho plánu odbornej práce s dieťaťom a jeho rodinou alebo plánu odbornej práce s plnoletou fyzickou osobou

Individuálny plán rozvoja osobnosti dieťaťa je v zmysle vyhlášky č. 103/2018 Z. z., § 30, odsek 5, 6, 7 súbor čiastkových plánov vykonávania odborných činností v centre, najmä:

- a) plán sociálnej práce,
- b) plán výchovnej práce s dieťaťom,
- c) hlavné úlohy psychologickéj činnosti psychológa centra.

Individuálny plán rozvoja osobnosti dieťaťa obsahuje

- a) cieľ odbornej práce s dieťaťom, jeho rodinou alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa, a ďalšími fyzickými osobami, ktorý určí orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a centrum spoločne,
- b) kontaktné údaje zamestnanca, ktorý koordinuje plnenie úloh individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa,
- c) kontaktné údaje zamestnanca, ktorý vedie a koordinuje plnenie plánu podľa odseku 2 písm. b) až d) plánu sociálnej práce s dieťaťom.

Cieľ plánu sociálnej práce s dieťaťom a cieľ individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa je rovnaký a jeho plnenie sa hodnotí centrom a orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v určených termínoch nie kratších ako dva mesiace. Ciele čiastkových plánov a hlavné úlohy psychologickkej činnosti nadväzujú na cieľ individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa.

Individuálny plán rozvoja osobnosti dieťaťa sa vypracúvajú spoločne sociálny pracovník, dieťa (podľa veku a mentálnej vyspelosti), psychológ, vychovávateľ, resp. iný odborník centra, na časové obdobie jedného roka, kedy sa po uplynutí každého mesiaca vyhodnocujú a nastavujú konkrétne úlohy na nasledujúce obdobie. Plán výchovnej práce vyhodnocujú vychovávatelia spolu s dieťaťom každý mesiac. Dieťa sa k vyhodnoteniu plánu výchovnej práce a úlohám na ďalšie obdobie vyjadruje a podpisuje ho. Plán výchovnej práce dieťaťa zahŕňa tiež: záznamy o komunikácii so školou, záznamy o zdravotnej starostlivosti o dieťa, záznamy o návštevách rodičov a pobytoch dieťaťa v biologickej rodine alebo u blízkej osoby, plán prípravy na osamostatnenie pre deti od 16 rokov a mladých dospelých.

r) Podmienky pre záujmovú činnosť, športovú činnosť, kultúrnu činnosť, rekreačnú činnosť a prejavovanie náboženského vyznania a viery

Záujmová a športová činnosť je poskytovaná základnou umeleckou školou, športovým klubom, športovým oddielom atď. Naše centrum sa nachádza v tesnej blízkosti Bratislavy, pričom podmienky dostupnosti a dochádzania sú veľmi prijateľné. Vzhľadom na regionalitu sa prioritne nemení primárne zariadenie športovej, resp. záujmovej činnosti, ktoré dieťa doposiaľ navštevovalo. Maloleté dieťa je po umiestnení v centre sprevádzané zamestnancom centra, resp. inou osobou (dobrovoľník) na záujmovú či inú športovú činnosť. V prípade vyššieho veku dieťaťa, kedy je schopné samostatne chodiť na vychádzky a iné aktivity, je možné dovoliť dieťaťu samostatný presun na športovú, či inú aktivitu.

Finančné krytie je zabezpečené centrom podľa aktuálnej finančnej situácie a možností. Spoluúčasť rodiča na zabezpečovaní športovej a záujmovej činnosti dieťaťa je vítaná (sprevádzanie, finančné krytie).

Kultúrna a rekreačná činnosť je maloletým deťom poskytovaná v čase prázdnin, resp. v čase dní bez školskej dochádzky. Deti sa aktívne podieľajú na výbere rekreačných a kultúrnych aktivít, pričom zvažujú a berú do úvahy aj reálne finančné možnosti samostatnej skupiny, v ktorej sú umiestnené.

Centrum vlastní svoj areál, ktorý je možný v čase pobytu naplno využiť a tráviť voľný čas práve tu, či už na športové alebo iné voľnočasové aktivity. V čase využívania areálu dieťaťom je nutná prítomnosť zamestnanca centra, resp. inej sprevádzajúcej dospeléj osoby, ktorá je zodpovedná za ochranu zdravia a života dieťaťa a tiež za prípadné spôsobené škody na majetku CDR.

Prejavovanie náboženského vyznania a viery závisí od slobodného rozhodnutia zákonného zástupcu dieťaťa, resp. dieťaťa samého, avšak pri zachovaní bezpečnosti a ochrany zdravia a života.

Zabezpečovanie športovej a záujmovej činnosti dieťaťa v prípade umiestnenia dieťaťa v centre spolu s rodičom, resp. blízkou osobou na základe dohody:

Ak je maloleté dieťa umiestnené v centre spoločne so zákonným zástupcom alebo inou blízkou osobou, zákonný zástupca alebo iná blízka osoba je povinná a zodpovedná odprevať maloletého na záujmovú či inú športovú činnosť. V prípade nevedomosti zákonného zástupcu alebo blízkej osoby, ako maloletého odprevať na záujmovú či inú športovú činnosť, je potrebné zo strany centra túto zručnosť naučiť zákonného zástupcu alebo blízkej osoby.

Finančné krytie si zabezpečuje zákonný zástupca alebo blízka osoba samostatne, pričom centrum sa môže spolupodieľať na finančnej úhrade. V prípade potreby bude spôsob premiestňovania sa dieťaťa na krúžok a tiež spôsob platby a spolupodieľania sa centra na finančnej úhrade daného krúžku alebo záujmovej činnosti dohodnutý v pláne vykonávaných opatrení.

Kultúrna a rekreačná činnosť je maloletým poskytovaná v čase prázdnin, resp. v čase dní, bez školskej dochádzky. Maloletí sa aktívne podieľajú na výbere rekreačných a kultúrnych aktivít a tiež je dôležité pri výbere reálne zváženie finančných možností, nakoľko si tieto činnosti hradí zákonný zástupca alebo sprevádzajúca osoba sama, resp. za spolupodieľania centra. Ak zákonný zástupca alebo sprevádzajúca osoba nevie ako efektívne využiť voľný čas, môže ich v tomto prípade centrum nasmerovať a tiež poukázať, ako vhodne využiť voľný čas možno aj bez finančných prostriedkov (rôzne prechádzky, výlety kam sa dopraviť pešo, rozhovory alebo možnosť využitia železničnej dopravy, pričom maloletí cestujú bezplatne).

Na podporu vhodného využívania voľného času maloletých je dôležité sprostredkovanie kultúrnych, športových či iných aktivít.

Centrum vlastní svoj areál, ktorý je možný v čase pobytu naplno využiť a tráviť voľný čas práve tu, či už na športové alebo iné voľnočasové aktivity. V čase využívania areálu dieťaťom je nutná prítomnosť zákonného zástupcu či sprevádzajúcej osoby, ktorá je zodpovedná za ochranu zdravia života dieťaťa a tiež za prípadné spôsobené škody na majetku CDR.

s) Opis zabezpečenia zdravotnej starostlivosti deťom a plnoletým fyzickým osobám, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v centre.

Pri prijatí dieťaťa do centra je rodič, resp. orgán SPODaSK zaviazaný povinnosťou vybaviť vyhlásenie o bezinfekčnosti dieťaťa. Je nevyhnutné predložiť a odovzdať personálu platný preukaz zdravotnej poisťovne.

Centrum v oblasti zabezpečenia zdravotnej starostlivosti a prevencie zabezpečuje:

- * umiestnenie lekárnicky prvej pomoci na dostupnom a bezpečnom mieste, ktorej vybavenie kontroluje a priebežne dopĺňa

- * v prípade potreby zabezpečuje dezinfekciu prostredia od rôznych parazitov a taktiež v prípade potreby zabezpečuje dôkladnú dezinfekciu prostredia po ukončení pobytu rodiny v centre pred nástupom druhej

- * vybavenie centra dostatočným množstvom čistiacich potrieb, dezinfekčných prostriedkov a bielizne

V centre zabezpečujeme:

- * za zdravotnú starostlivosť o dieťa v plnej miere zodpovedná centrum, resp. kompetentný zamestnanec

- * mal. dieťaťu je vybavený prestup do starostlivosti obvodného pediatra, ostatné odborné ambulancie zostávajú nezmenené

- * úlohou centra je zabezpečovať také podmienky, ktoré zaručujú uchovanie zdravia a znemožňujú vznik choroby, alebo úrazov

- * zamestnanci centra vedú mal. deti k pestovaniu hygienických návykov, zabezpečujú dostatok pohybu na čerstvom vzduchu, správnu životosprávu, spánkový režim

- * zamestnanci centra skladujú dezinfekčné prostriedky na bezpečnom, neprístupnom mieste mal. deťom.

Zdravotná starostlivosť o deti umiestnené v centre je zabezpečená v spolupráci s pediatrom v obci Bernolákovo a v obci Ivanka pri Dunaji. Odborné ambulancie navštevujú deti podľa odporúčania všeobecného lekára, najmä v NsP Kramáre Bratislava, pedopsychiater Senec, dentálna starostlivosť zubárom v obci Bernolákovo a v Senci.

t) Opis zabezpečenia školskej dochádzky a prípravy na povolanie detí a plnoletých fyzických osôb do 25 roku veku (ďalej len „mladý dospelý“) po ukončení pobytového opatrenia súdu nadobudnutím plnoletosti dieťaťa podľa § 55 zákona, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v centre.

Každé dieťa, ktoré je prijaté do centra má zabezpečené vzdelávanie v systéme materských, základných, stredných a vysokých škôl. Dieťaťu je zabezpečená zmena školského zariadenia na kmeňovú ZŠ v Bernolákove. Ak je predpokladaný krátkodobý výkon opatrenia, je neefektívne meniť dieťaťu školské zariadenie. Ak nevie maloletý z nejakých príčin sám navštevovať školské zariadenie, resp. ak má problém s dochádzkou, resp. z dôvodu nízkeho veku, za jeho sprevádzanie do školy zodpovedá vychovávateľ, resp. profesionálny náhradný rodič. Centrum spolupracuje so ZŠ v Bernolákove, v Ivanke pri Dunaji a vo Veľkom Bieli. Tiež je reálna spolupráca so Spojenou špeciálnou školou v Senci.

Konkrétne podmienky prípravy na vyučovanie sú realizované na samostatnej skupine podľa možností a zloženia detí na skupine, resp. v PNR. So samotnou prípravou na vyučovanie môže pomáhať rodič, resp. dobrovoľník dieťaťa v zmysle predchádzajúcej dohody so zamestnancom centra.

Ak dieťa prechádza na vyšší stupeň v školskom systéme, centrum mu môže poskytnúť odborné poradenstvo. Ak má dieťa záujem, môže sa zúčastniť na prezentácii stredných škôl alebo na dňi otvorených dverí. Prihlášku do školy podpisuje zákonný zástupca, resp. riaditeľ centra. Dieťa sa spolupodieľa pri výbere strednej školy, primerane vedomostiam a schopnostiam. Pri výbere strednej školy je dôležitá konzultácia s dieťaťom, čo ho baví a čo ho zaujíma.

Podľa § 55 zákona, ak sa vykonávanie pobytového opatrenia súdu v centre skončí nadobudnutím plnoletosti dieťaťa, centrum na žiadosť mladého dospelého podanú do dvoch rokov odo dňa skončenia vykonávania tohto opatrenia pokračuje v poskytovaní starostlivosti v samostatnej skupine, v ktorej mu bola poskytovaná starostlivosť do nadobudnutia plnoletosti, alebo v priestore určenom pre mladých dospelých. Starostlivosť môže byť poskytovaná mladému dospelému do jeho osamostatnenia sa, najdlhšie do 25 rokov veku. Ak sa mladý dospelý sústavne pripravuje na povolanie, môže byť jeho pobyt v centre predĺžený o maximálne 24 mesiacov.

u) Opis práv dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre a opis práv rodiča dieťaťa a iných blízkych osôb dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre vrátane

1. **spôsobu**, akým dieťa, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia pobytovou formou v centre, môže udržiavať kontakt s rodičom, ďalšími príbuznými a osobami, ku ktorým má blízky vzťah

Kontakt dieťaťa s rodičmi, prarodičmi, súrodencami a blízkymi osobami

Pri kontakte s rodičmi, prarodičmi, súrodencami, ale aj blízkymi osobami dieťaťa centrum dodržiava ustanovenia príslušných právnych úprav, vzťahujúcich sa na túto oblasť. Podľa § 53 zákona č. 305/2005 Z. z., ods. 1: „Dieťa, pre ktoré je v centre vykonávané pobytové opatrenie súdu, má právo stretávať sa s rodičom, ak nebolo rozhodnutím súdu ustanovené inak. Centrum, orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a obec poskytujú

dieťaťu a jeho rodičovi pomoc na uľahčenie priebehu stretnutí, na rozvoj a úpravu ich vzájomných vzťahov a na úpravu ich rodinných pomerov“.

V praxi to znamená, že stretnutia prebiehajú tak, aby to pre rodinu, ale najmä pre dieťa, bolo čo najprirodzenejšie a najmenej stresujúce. Uľahčenie priebehu stretnutí znamená aj to, že s rodičmi dieťaťa sa hovorí o tom, akú majú predstavu o stretnutiach, čo by chceli s dieťaťom robiť a pod. Stretnutia s dieťaťom by mali byť v súlade so smerovaním a cieľmi plánu sociálnej práce s rodinou. Stretnutia rodiča a dieťaťa, ktoré smeruje k jeho návratu a stretnutia, ktoré sú zamerané na udržanie kontaktu dieťaťa s rodičom majú inú podobu a inú frekvenciu.

Pre centrum je však rozhodujúce, ako celú situáciu vníma dieťa. V centre s dieťaťom pracuje odborný tím - spravidla psychológ rozpráva s dieťaťom o jeho predstave, ako má vyzerat' jeho kontakt s rodičmi. Pri malých deťoch situáciu vyhodnocuje odborný tím najmä podľa rodinnej anamnézy a pozorovania dieťaťa na stretnutiach s rodičmi a po stretnutiach s rodičmi. Po diagnostike dieťaťa centrum v závere určí spôsob, akým sa s dieťaťom budú stretávať rodičia, prarodičia, súrodenci alebo iné blízke osoby dieťaťa.

Určenie spôsobu stretnutí s dieťaťom

Ak je to v záujme dieťaťa nevyhnutné, centrum je oprávnené:

- a) určiť, že rodič dieťaťa sa nemôže stretnúť s dieťaťom; dôvod takéhoto určenia musí byť zaznamenaný v spisovej dokumentácii dieťaťa a musí byť oznámený súdu a orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately na účel hodnotenia účinnosti pobytového opatrenia súdu,
- b) určiť, že rodič dieťaťa sa môže stretnúť s dieťaťom
 1. len za prítomnosti zamestnanca centra, ktorý môže poskytnúť dieťaťu a rodičovi potrebnú pomoc na uľahčenie priebehu stretnutí,
 2. len v centre, ktoré na tento účel utvára vhodné podmienky,
 3. mimo centra, v územnom obvode obce, v ktorej je sídlo centra alebo sa nachádza organizačná zložka centra, v ktorej je dieťa umiestnené,
 4. na inom mieste vhodnom alebo vytvorenom na účel stretávania sa dieťaťa s jeho rodičom,
- c) umožniť dieťaťu pobyt s rodičom mimo centra.

Pokiaľ má dieťa viacero blízkych ľudí, ktorí sa s ním majú záujem stretávať, centrum na základe už uvedeného zisťovania vytvorí tzv. harmonogram návštev. Jednotlivé blízke osoby zaradí do programu týždňa tak, aby to bolo pre dieťa optimálne - aby sa vedelo na návštevu nastaviť, aby vedelo, čo sa kedy bude diať.

Taktiež je dôležité pri plánovaní návštev zohľadniť program dieťaťa v centre - návšteva školy, záujmových krúžkov, čas na domácu prípravu na vyučovanie a čas na hranie. Je optimálne, ak sa dá prepojiť návšteva blízkej osoby s niektorou z prirodzených či dôležitých činností dieťaťa - napr. rodič využije návštevu na učenie sa s dieťaťom, súrodeneц využije návštevu na spoločnú hru a pod.

Informačné poradenstvo blízkej osoby dieťaťa

Pokiaľ má dieťa blízke osoby, ktoré však nie sú v úzkom rodinnom prepojení s dieťaťom (ako rodičia, prarodičia), a tieto majú záujem s dieťaťom tráviť čas spolu mimo centra (podľa § 53 ods. 7 zákona č. 305/2005 Z. z.), sú povinné absolvovať informačné poradenstvo v ustanovenom rozsahu. Informačné poradenstvo sa poskytuje v rozsahu najmenej 3 hodín. Je zamerané najmä na poskytovanie informácií o náhradnej starostlivosti, o právach dieťaťa v

náhradnej starostlivosti, organizácii Centra a postupe v rizikových situáciách pre dieťaťa. O absolvovaní informačného poradenstva je vyhotovený písomný záznam.

Okrem informáciách všeobecného charakteru je blízka osoba dieťaťa oboznámená s okruhom tém, ktoré sú "šité na mieru" špecifickej situácii dieťaťa. Obsah by mal smerovať k tomu, aby mu to umožnilo sa zodpovedne o dieťa postarať v dohodnutom čase. Taktiež dostane kontakty na príslušné zodpovedné osoby, na ktoré sa môže obrátiť v prípade vzniku neočakávaných udalostí.

Pobyt dieťaťa mimo centra

Či už sa dieťa zdržuje u rodičov, prarodičov, iných príbuzných či blízkych, centrum sleduje a zaznamenáva vplyv pobytu dieťaťa mimo centra na jeho psychický vývin, fyzický vývin a sociálny vývin (§ 46, odsek 9 zákona). Centrum v rámci sledovania najlepšieho záujmu dieťaťa vyhodnocuje tieto pobyty a podľa toho nastaví frekvenciu návštev, dĺžku návštev, príp. charakter stretnutí s blízkymi osobami. Prihliada na vek dieťaťa, jeho rozumovú vyspelosť a možnosti spracovania návštev v kontexte jeho prítomnosti a plánovanej budúcnosti.

Kontakt rodičov s dieťaťom umiestneným v profesionálnej náhradnej rodine

Pokiaľ je dieťa umiestnené v rámci centra v profesionálnej náhradnej rodine, kontakt s rodičmi, prarodičmi, súrodencami a blízkymi osobami dieťaťa sa uskutočňuje rovnako, ako je vyššie popísané. Tak, ako aj ostatní zamestnanci v priamej práci s dieťaťom - aj profesionálny náhradný rodič je povinný podporovať kontakt medzi rodičom dieťaťa, osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa, inou blízkou osobou dieťaťa (§ 54, ods. 5 zákona).

V súlade s vekom a rozumovou vyspelosťou dieťaťa sú dieťaťu sprostredkované pravdivé informácie o jeho pôvode, rodičoch a primerane je mu vysvetlené, prečo nemôže bývať zo svojimi rodičmi. Na stretnutia s rodinou je dieťa dopredu pripravované profesionálnymi náhradnými rodičmi, preto vyžadujeme od biologických rodičov dodržiavanie dohodnutého času a miesta stretnutí.

Po spoločnom stretnutí centra a osôb blízkych dieťaťu sa dohodne spôsob kontaktu s dieťaťom, ktorý bude v záujme dieťaťa (umožnenie telefonického kontaktu, osobného kontaktu v centre, na vychádzke, aj v domácom prostredí rodiča, alebo blízkej osoby dieťaťa, pričom pred návštevou budú podmienky v rodine prešetrené zamestnancami centra, prípade pracovníkmi ÚPSVaR). V prípade pobytového opatrenia, podmienky stretávania sa s dieťaťom určí centrum s prihliadnutím na najlepší záujem dieťaťa, § 53 zákona.

2. **spôsobu**, akým sa dieťa, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, môže obrátiť aj bez vedomia centra na orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, verejného ochrancu práv, komisára pre deti, komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, súd alebo prokuratúru

Centrum je z tohto pohľadu otvoreným prostredím. Deti majú priestor pre udržanie alebo vytvorenie dôverných vzťahov k osobám mimo centra. Tieto dôverné osoby, či už sú to rodičia, blízke osoby, dobrovoľníci, učitelia v škole, atď. môžu pomôcť dieťaťu obrátiť sa na uvedené inštitúcie aj bez vedomia centra. Dieťa je informované o svojich právach a povinnostiach a aj o možnosti obrátiť sa na príslušné inštitúcie formou individuálneho rozhovoru, ako aj prostredníctvom skupinových preventívnych aktivít. Informácie sú deťom sprostredkované s ohľadom na ich vek a mentálne schopnosti.

Kontakty na verejného ochrancu práv, komisára pre deti, komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, súd a prokuratúru sú umiestnené na viditeľnom mieste pre dieťa a sú aj súčasťou tohto programu.

* Verejný ochranca práv – písomne poštou alebo elektronicky e-mailom:

Kancelária verejného ochrancu práv

Grösslingová 35

P. O. Box 1

820 04 Bratislava 24

e-mail: detskyombudsman@vop.gov.sk

web: www.detskyombudsman.sk

* Komisár pre deti – písomne poštou alebo mailom, telefonicky nonstop

Úrad komisára pre deti

Odborárske námestie 3 811 07 Bratislava

e-mail: info@komisarpredeti.sk

web: www.komisarpredeti.sk

Telefón: +421 950 439 342 +421 2 32 19 16 91

* Komisár pre osoby so zdravotným postihnutím - písomne poštou alebo mailom, telefonicky

Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím

Račianska 153

831 54 Bratislava Mail: sekretariat@komisar.sk

Telefón: +421 2 20 42 03 09 Web: www.komisarprezdravotnepostihnutych.sk

3. **podmienok doručovania** pošty, prístupu na internet a používania telefónu

Doručovanie pošty

Dieťa, alebo plnoletá fyzická osoba prijatá do centra má právo udržiavať kontakt s blízkymi osobami – medzi ktoré patrí aj listový kontakt. Doručovanie pošty prebieha v centre štandardným spôsobom - listy prevezme od doručovateľky poverený zamestnanec. Listy, ktoré sú určené deťom, alebo plnoletým fyzickým osobám a na obálke je meno dieťaťa uvedené pred adresou centra, neotvára.

Výnimku tvoria iba listy, ktoré sú určené deťom do veku 6 rokov, alebo deťom s mentálnym postihnutím, ktoré nevedia čítať. Tieto sú spravidla pridelené sociálnemu pracovníkovi dieťaťa. Sociálny pracovník zabezpečí, aby bol list doručený opatrovateľovi dieťaťa (vychovávateľovi, profesionálnemu rodičovi, príp. psychológovi), ktorý list dieťaťa prečíta.

Listy deťom nad 6 rokov, ktoré vedia čítať, sú odovzdané neotvorené. Vychovávateľ, ktorý má dieťa v individuálnej starostlivosti alebo PNR s dieťaťom o liste hovorí a získané informácie zaznamená v denníku dieťaťa.

Taktiež plnoletej fyzickej osobe, prijatej do centra, sú listy odovzdané neotvorené.

Prístup na internet a používanie telefónu

Používanie internetu a mobilného telefónu si určuje samostatne usporiadaná skupina, alebo profesionálna náhradná rodina vo svojich interných pravidlách (používanie internetu a mobilného telefónu centra je zabezpečené denne v dohodnutom čase). V prípade psychického, mravného, alebo iného ohrozenia dieťaťa, samostatne usporiadaná skupina, alebo profesionálna náhradná rodina umožní prístup dieťaťa k internetu, alebo mobilnému telefónu v prítomnosti blízkej osoby dieťaťa, alebo zamestnanca centra. Mobilné telefóny detí sú v nočných hodinách uschované u službukonajúceho zamestnanca.

Centrum vykonáva opatrenia a zabezpečuje starostlivosť o umiestnené deti v súlade s Dohovorom o právach dieťaťa a príslušnými právnymi normami v tejto oblasti.

v) Opis povinností dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, a opis povinností rodiča dieťaťa a iných blízkych osôb dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, vrátane podmienok návštev v centre tak, aby návštevy nenarúšali program centra.

Oznámenie (budú rodičia podpisovať, bude na viditeľnom mieste v priestore pre nich určenom, aj ako súčasť dohody (§47 ods. 6 písm. a zákona)

Domový (prevádzkový) poriadok priestoru určeného na vykonávanie VO pre dieťa a jeho rodinu:

Vzhľadom na skutočnosť, že priestor určený centrom za účelom vykonávania opatrení SPODaSK formou VO pobytovou formou pre dieťa a jeho rodinu, je v spoločnom objekte s ubytovacou časťou, ktorá je určená pre deti umiestnené na základe rozhodnutia súdu, je nevyhnutné dodržiavať nasledovné pokyny:

- zákaz vstupu cudzím osobám, absolútny zákaz pobytu akýmkoľvek zvieratám,
- zákaz používania alkoholických nápojov, drog a iných omamných a psychotropných látok, zákaz fajčenia v celom objekte centra,
- zákaz používania telesných trestov na dieťaťi, zákaz hrubého alebo ponižujúceho zaobchádzania s dieťaťom, zákaz akéhokoľvek vulgárneho vyjadrovania,
- dodržiavanie nočného pokoja medzi 22,00 hod. do 06,00 hod.,
- dieťa sa v areáli centra zdržuje vždy pod dohľadom rodiča, resp. blízkej dospelej osoby,
- dodržiavať poriadok a hygienu prostredia,
- povinnosť dieťaťa (prípadne aj rodiča) v prípade podozrenia na požitie alkoholu, resp. návykovej látky, podrobiť sa testu dychovou príp. inou skúškou. V prípade nespokupráce má sociálny pracovník právo potvrdiť - poprieť užitie vyššie spomínanej látky testom vykonaným v spolupráci s policajnou hliadkou, resp. RZP.

w) Taxatívny opis výchovných prostriedkov, ktoré je možné uložiť za nedodržanie povinností podľa bodu v), vrátane času ich trvania a možnosti prehodnotenia výchovného prostriedku, ak s jeho použitím dieťa alebo plnoletá fyzická osoba, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, nesúhlasia.

Za nedodržanie povinností podľa predchádzajúceho bodu bude rodičovi (rodič = plnoletá osoba, pre ktorú sú vykonávané opatrenia SPODaSK v centre pobytovou formou), udelené písomné napomenutie s podmieneným ukončením dohody. Konkrétna situácia bude prehodnotená - jej závažnosť a rozsah s rodičom a orgánom SPODaSK. Napomenutie bude zaznamenané v pláne vykonávania opatrení, s cieľom eliminovať nežiadúce javy a situácie. V prípade opakovaného nedodržiavania interných pokynov centra, bude plán vykonávania opatrení vyhodnotený ako neefektívny, nakoľko je rodič nespokupracujúci a dohoda bude z tohto dôvodu ukončená (§ 48 ods. 5 písm. a zákona).

x) Spôsob poskytovania vreckového podľa § 66 zákona

Počas vykonávania pobytového opatrenia súdu je mesačne deťom (od šesť rokov veku) a mladým dospelým pripravujúcim sa na povolanie dennou formou štúdia vyplácané vreckové.

Dieťaťu umiestnenému v profesionálnej náhradnej rodine je vreckové poukazované bezhotovostne prevodom na účet profesionálneho náhradného rodiča spolu s finančnými prostriedkami určenými na zabezpečenie potrieb dieťaťa. Profesionálny náhradný rodič dohodne spôsob vyplácania vreckového s dieťaťom a písomne vyplácanie vreckového dokumentuje.

V samostatných skupinách sú finančné prostriedky určené na vreckové súčasťou rozpočtu vyčleneného pre danú skupinu. Vychovávateľ dieťaťa vypláca vreckové v závislosti od jeho mentálnej vyspelosti a finančnej zodpovednosti naraz, alebo po častiach – podľa dohody s dieťaťom.

Mladému dospelému sa vreckové vypláca bezhotovostným prevodom na jeho osobný účet, resp. v hotovosti, podľa dohody.

Použitie vreckového je súčasťou plánu výchovnej práce s dieťaťom. Koordinátor skupiny alebo profesionálny náhradný rodič vreckové spravidla do 10. dňa v mesiaci vyplatí dieťaťu, ktoré si vreckové prevezme a prevzatie potvrdí svojim podpisom. S ohľadom na vek a rozumovú vyspelosť si dieťa na základe dohody so zamestnancom skupiny, ktorý ho má v individuálnej starostlivosti alebo profesionálnym náhradným rodičom, zaznamenanaj v pláne výchovnej práce, uloží vreckové u neho a následne je mu vyplácané vo viacerých čiastkach. Pri narábaní s vreckovým je dieťa usmerňované príslušným zamestnancom skupiny alebo profesionálnym náhradným rodičom, je vedené k zmysluplnému využívaniu finančných prostriedkov a k sporeniu na hodnotnejšie predmety, po ktorých dieťa túži.

Dieťa nad 15 rokov (s ohľadom na jeho mentálnu úroveň) môže mať zriadený účet v banke a vreckové mu môže byť poukazované bezhotovostne na tento účet. V prípade zistenia nehospodárneho alebo zdravie ohrozujúceho nakladania s týmito finančnými prostriedkami, je dieťa usmerňované k náprave, ak ani po opakovaných usmerneniach nedôjde k náprave, vreckové je dieťaťu poukazované v hotovosti vo viacerých čiastkach. K bezhotovostnému poukazovaniu vreckového centrum opätovne pristúpi po pozitívnom vyhodnotení prijatého opatrenia.

Centrum nevyplatí vreckové dieťaťu za dni, kedy sa dieťa bez súhlasu zdržiavalo mimo centra. Z dôvodov hodných osobitného zreteľa, ako je najmä závažné opakované porušenie pravidiel centra alebo spáchanie činu, ktorý je považovaný za priestupok a činu, ktorý by pri dosiahnutí veku trestnej zodpovednosti mohol byť považovaný za trestný čin, centrum najmä z dôvodu výchovného pôsobenia dieťaťu poskytne vreckové v sume nižšej, ako je ustanovená suma vreckového. Rozdiel medzi poskytnutým vreckovým a vreckovým, ktoré sa malo dieťaťu v mesiaci poskytnúť, sa poskytne v mesiaci nasledujúcom po mesiaci, v ktorom sa vreckové poskytlo v nižšej sume, alebo sa suma zodpovedajúca tomuto rozdielu uloží na osobný účet alebo vkladnú knižku dieťaťa.

y) Opis postupu v rizikových situáciách pre dieťa alebo plnoletú fyzickú osobu, pre ktoré sa vykonáva pobytové opatrenie v centre, vrátane postupu pri nedovolenom opustení centra dieťaťom, pri úraze dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, vážnych nezhodách medzi deťmi a deťmi a zamestnancami centra.

Postup pri nedovolenom opustení centra dieťaťom

1. Za útek možno považovať svojvoľné opustenie centra bez súhlasu službukonajúceho vychovávateľa, tiež svojvoľné predĺženie vychádzky, aj bezdôvodne neskorý príchod zo školy.

2. Ak dieťa opustí centrum bez súhlasu, centrum je povinné túto skutočnosť oznámiť bezodkladne najbližšiemu útvaru policajného zboru. Nahlásenie útoku dieťaťa na políciu zabezpečí vychovávateľ, ktorý je v službe v čase útoku dieťaťa. V bežnej prevádzke nahlasuje vychovávateľ útek dieťaťa mladšieho ako 15 rokov vždy, ak sa dieťa nevráti do centra do 18,00 hod. V ojedinelých prípadoch, kedy má vychovávateľ o pohybe a stave dieťaťa (mladšieho ako 15 rokov) aspoň čiastočnú informáciu (ktorú môže vnímať ako relevantnú),

vychovávateľ môže prehodnotiť nahlásenie úteku aj po 18,00 hod., ak je možnosť návratu dieťaťa nočným spojom, prípadne v sprievode rodiča a pod. V prípade úteku dieťaťa staršieho ako 15 rokov môže vychovávateľ počkať na príchod posledného večerného vlaku z Bratislavy a ak sa ním dieťa nevráti, nahlásuje útvaru PZ jeho útek – čo je cca do 24,00 hod. Predmetné nahlásenie úteku je telefonické. Až po ukončení služby je vychovávateľ oprávnený osobne zápisnične vykonať nahlásenie úteku dieťaťa. O nahlásení úteku vytvorí záznam a zakladá ho v spise dieťaťa u sociálnej pracovníčky.

3. Útek dieťaťa následne nahlásuje sociálny pracovník centra rodičom dieťaťa, súdu, ktorého rozhodnutím bolo dieťa umiestnené v centre, a orgánu SPODaSK.

4. Na zabezpečenie všetkých potrebných údajov o dieťati pre potreby policajného zboru je vychovávateľ povinný poskytnúť identifikačné údaje dieťaťa s jeho aktuálnou fotografiou - podľa pokynov polície.

5. Ojedinelý útek dieťaťa nie je dôvodom na premiestnenie do iného typu zariadenia. V prípade, že je opakovanými útekmi ohrozené zdravie alebo život dieťaťa alebo ostatných detí, je nutné zväžiť ochranu dieťaťa v uzatvorenom výchovnom systéme.

Bezpečnostný plán

Bezpečnostný plán (je súčasťou vnútorného poriadku centra) poznajú všetky deti aj zamestnanci centra. Slúži v prípadoch ohrozenia zdravia a života detí alebo zamestnancov. Za ohrozujúce situácie považujeme:

- páchanie trestného činu (aj vyhrážanie, zastrasovanie)
- fyzické napadnutie vychovávateľa alebo iného dieťaťa
- afektívny záchvat
- bezvedomie dieťaťa alebo vychovávateľa
- otrava alkoholom, liekmi, chemikáliami
- požiar

V prípade, že nastane akákoľvek ohrozujúca situácia, je nutné v prípade:

- páchania trestného činu volať č. 158 – polícia
- fyzického napadnutia:
 1. okamžite zavolať akéhokoľvek dospelého zamestnanca
 2. odstrániť z dosahu agresora nože alebo iné nebezpečné predmety
 3. zabezpečiť ochranu ostatným deťom napr. presunom do inej bytovej jednotky, do izieb
 4. ak násilné správanie pretrváva volať políciu na č. 158
- afektívneho záchvatu – volať zdravotnú záchranú službu č. 155 alebo č. 112 (ak záchvat pretrváva a je predpoklad, že dieťa ublíži sebe alebo ostatným)
- bezvedomia - volať zdravotnú záchranú službu č. 155 alebo č. 112
- otravy alkoholom, liekmi, chemikáliami - volať ZZS č. 155 alebo č. 112
- požiaru – volať č. 150 – hasiči